

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP II

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Dorota Cieślińska

wizytator ds. ewaluacji, KO w Warszawie

Sprawozdanie z IV wizyty studyjnej w Rumunii w okresie 17-24 października 2010r.

W dniach od 17 do 24 października 2010 r. uczestniczyłam w wizycie studyjnej w Rumunii. Sprecyzowałam wewnętrzne oczekiwania związane z wyjazdem, które uwzględniały poznanie rumuńskiego systemu oświaty, rumuńskiego systemu ewaluacji zewnętrznej, no i oczywiście samej Rumunii. Każdy dzień pobytu odkrywał coraz to nowe obszary wiedzy, ale też inspirował do zastanowienia i poszukiwania porównań między naszym i rumuńskim systemem edukacji.

Aktualnie trwa reforma rumuńskiego systemu oświaty. Poinformował nas o tym podczas wykładu na Uniwersytecie w Bukareszcie w dniu 18 października nasz opiekun merytoryczny i pracownik naukowy Pan Lucian Ciolan. Moją uwagę zwrócił w szczególności fakt, że w Rumunii 85% dzieci w wieku od 3 do 5 lat objętych jest edukacją przedszkolną. Dzieci 5-letnie odbywają ją jako obowiązkową. Naukę na etapie przedszkolnym prowadzą instruktorzy i nauczyciele, którzy muszą posiadać wyższe wykształcenie. Obowiązek szkolny trwa od 6 do 15 roku życia. W czteroletniej szkole podstawowej nauczać może 1 nauczyciel, w 4 – letnim gimnazjum nauczyciele poszczególnych przedmiotów. Podobnie, jak u nas po gimnazjum uczniowie zdają zewnętrzny egzamin państwowy. Zdziwiła mnie dziesięciostopniowa skala ocen, przy czym ocena 5 stanowiąca akceptowane, wystarczające minimum. Wobec tego po cóż czterostopniowa skala ocen negatywnych?

Na kolejnym spotkaniu w tym dniu w Narodowym Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego i Technicznego podczas spotkania z Panią Daną Stroeie dowiedziałam się, że w Rumunii istnieje odrębny system zarządzania jakością w edukacji technicznej. Istotą tego systemu jest korelowanie priorytetów kształcenia technicznego na poziomie państwowym i regionalnym celem dostosowania do potrzeb rynku pracy. Zarządzanie systemem jakości w edukacji technicznej wiąże się z uzyskaniem przez szkołę akredytacji, co skutkuje tym, że absolwenci szkół technicznych otrzymują certyfikaty pozwalające na zatrudnienie we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Następnego dnia tj. 19 października odbyliśmy wizytę w Rumuńskiej Agencji Zapewniania Jakości w Edukacji (ARACIP). Z dużym zainteresowaniem słuchałam wykładu świetnie przygotowanego Serbana Iosifescu, dyrektora tej instytucji. Celem agencji jest prowadzenie ewaluacji wszystkich placówek oświatowych na terenie Rumunii oraz wydawanie akredytacji wszystkim szkołom i jej ewentualne odbieranie w przypadku niespełnienia określonych standardów jakości. Zdziwiło mnie najbardziej to, że w Rumunii wszystkie szkoły muszą mieć akredytację zaczynając od przedszkoli. Akredytacja jest przedłużana co 5 lat po wniesieniu opłaty przez szkołę naturalnie, gdy wyniki ewaluacji potwierdzają spełnienie standardów oświatowych. Co do samej ewaluacji, to jest ona realizowana przez przeszkolonych nauczycieli (czynnie pracujących) z listy zatwierdzonej przez władze oświatowe. Zasadą jest, że ewaluatorzy realizują ewaluację poza okręgiem funkcjonowania danego kuratorium. Raporty z ewaluacji w mojej ocenie w niewielkim zakresie mają charakter opisowy, w większym zakresie treści są wypunktowane. Ewaluacja zewnętrzna nie jest tak jak u nas prowadzona na platformie internetowej, ale jak zapewnił Pan Serban Iosifescu myślą o opracowaniu takowej.

Po południu odbyliśmy wizytę w Technicznym Collegium Przetwórstwa Żywności, szkole położonej na obrzeżach Bukaresztu. Szkoła wdraża programy europejskie od 1994 r., co skutkuje jakościowymi zmianami w zarządzaniu szkołą, poprawą stanu bazy. Tu mieliśmy też „próbkę” dość mocno zbiurokratyzowanej wewnętrznej ewaluacji szkoły, która przywiodła mi na myśl nasze 5-letnie

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP II

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

programy rozwoju z uwagi na opracowaną w udostępnionym nam planie wizję i misję szkoły oraz diagnozą stanu z wykorzystaniem metody SWOT i raportami z badania spełniania standardów jakości. Trochę żałowałam, że nie mogliśmy zwiedzić szkoły z powodu remontów warsztatów szkolnych.

20 października 2010 r. (czwarty dzień pobytu) odwiedziliśmy Instytut Badań i Edukacji w Bukareszcie. Instytucja została powołana jak powiedziała Pani Viorica Pop po rewolucji w 1990r. Zajmuje się opracowaniem i realizacją nowoczesnych projektów, które są jak zrozumielałam eksperymentalnie wdrażane w szkołach pod opieką pracowników naukowych tegoż instytutu. Instytut skupia elitę naukową, która posiada różnorodne kwalifikacje i bardzo dobre przygotowanie merytoryczne. W instytucji opracowano arkusz dokumentowania poziomu edukacji uczniów tzw. portfolio, potwierdzające ich kompetencje na poszczególnych szczeblach nauki. Przyznam, że nie do końca zrozumielałam zasadność prowadzenia tego portfolio w sytuacji, gdy uczeń otrzymuje w danej szkole świadectwo lub dyplom.

Z pewnym zaciekawieniem oczekiwałam wizyty w Inspektoracie w Okręgu Prahova piątego dnia pobytu (21 października 2010r.). W spotkaniu uczestniczył dyrektor i 4 inspektorów, którzy oprócz nadzoru w szkołach wykonują inne zadania. W ramach nadzoru zajmują się zgodnością funkcjonowania szkoły z obowiązującymi przepisami prawa oraz doradztwem. W obszarze zainteresowania rumuńskich inspektorów mieści się m.in. uzyskanie informacji o poziomie wiedzy zdobywanej przez uczniów, metodach pracy nauczycieli. Z przedstawionych informacji wynikało, że inspektorzy specjalizują się w zakresie danych przedmiotów, co przypomniało mi trochę realizowany u nas w latach osiemdziesiątych system wizytatorów problemowych. Czas inspekcji może trwać do 30 dni, a skład zespołu nadzorującego może wynosić maksymalnie 30 osób.

W Rumunii podobnie jak u nas jest realizowany system awansu zawodowego nauczycieli, z tym, że zupełnie inaczej. W trzystopniowym systemie najwyższym jest pierwszy, uzyskiwany pod opieką merytoryczną wyższej uczelni, zaś nauczyciel egzaminowany jest publicznie. System awansu jest nadzorowany i realizowany z udziałem inspektorów Kuratorium. Miłym akcentem spotkania w Kuratorium było wystąpienie dyrektora Kuratorium, który przywołał wspomnienie niedawnego pobytu w Polsce.

Następnie wraz z inspektorami udaliśmy się do pobliskiej wzorcowej szkoły Colegiul National w Ploesti. Do szkoły uczęszczają tu uczniowie od I klasy szkoły podstawowej do liceum. Szkoła nosi imię Jeana Moneta. Uczniowie w szkole podstawowej i gimnazjum chodzą w mundurkach i jest to ogólnie przyjętą zasadą. Na spotkaniu z dyrekcją szkoły przedstawiono nam założenia programowe szkoły. Mielśmy okazję oglądać potężne portfolio nauczycieli, będące dokumentacją autoewaluacji prowadzonej przez każdego nauczyciela w danym roku szkolnym. Wspomnieniem pozostanie miła, wręcz serdeczna atmosfera pobytu w szkole w Ploesti, ciepłe bułeczki, upieczone w szkole, którymi zostaliśmy poczęstowani.

Nie do zapomnienia są widoki gór w okręgu Prahova pokryte szkarłatem liści drzew. Nie do zapomnienia jest piękno Rumunii i życzliwość osób, których spotkałam. Nie do zapomnienia jest nasza fantastyczna grupa na czele z cudownymi dziewczynami Anią i Laurą.